

Vuosikertomus 2021

VUOSIKERTOMUS 2021

KELIAKIALIITON TOIMINTA-AJATUS

Keliakialiiton tavoitteena on edistää keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavien sekä muiden gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien henkilöiden ja heidän läheistensä hyvinvointia toimimalla edunvalvonta-, asiantuntija- ja palvelujärjestönä.

Toimintamme tavoitteena on vaikuttaa siihen, että gluteenitonta ruokavaliota olisi mahdollisimman helppo noudattaa Suomessa. Tarjoamme tietoa, annamme neuvontaa ja tuemme gluteenittoman ruokavalion noudattamisessa keliakikoita, muusta syystä gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevia sekä eri alojen ammattilaisia. Olemme tutkimustietoon perustuva tiedonvälittäjä ja gluteenitonta ruokavaliota terveytensä takia tarvitsevien puolestapuhuja yhteiskunnassa.

Edunvalvontatoimintamme on laaja-alaista. Vaikuttamistoimintamme kohdistuu terveydenhuoltoon, sote-uudistukseen, tuotevalmistajiin, kauppaan, ravitsemisalaan ja sosiaaliturva-asioihin. Näiden lisäksi tavoitteenamme on keliakian ja gluteenittoman ruokavalion tunnettuuden lisääminen, jotta gluteenittomuus olisi mahdollisimman helppoa arjen tilanteissa ja sosiaalisessa kanssakäymisessä.

Keliakialiiton päämäärät:

- tukea keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavia sekä muita gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevia hyvään ruokavaliohoitoon tarjoamalla tietoa ja palveluja.
- vaikuttaa keliakiaa sairastavien sosiaaliturvan kehittymiseen.
- edesauttaa keliakikoiden mahdollisuuksia saada asiantuntevaa diagnostiikkaa, hoidonohjausta ja seurantaa terveydenhuollossa.
- edistää gluteenittoman ruokavalioidon onnistumista: gluteenittomien tuotteiden ja palveluiden turvallisuutta, saatavuutta, valikoimaa ja laatua.
- tukea keliakiayhdistysten toimintaa ja toimintaedellytyksiä.
- lisätä keliakian ja gluteeniherkkyyden tunnettuutta yhteiskunnassamme.

ARVOPERUSTA

Luotettavuus ja puolueettomuus

- Työmme perustuu tutkittuun tietoon, asiantuntijuuteen ja kehittävään työotteeseen. Palvelumme ovat laadukkaita. Olemme luotettava yhteistyökumppani.
- Toimintamme on avointa ja puolueetonta.

Uudistumiskyky ja rohkeus

- Tartumme rohkeasti mahdollisuuksiin. Etsimme ja otamme käyttöön uusia toimintatapoja.
- Nostamme aktiivisesti esiin jäsentemme tarpeita ja varmistamme, että ne otetaan huomioon yhteiskunnassa.

Suvaitsevaisuus ja moniäänisyys

- Järjestössämme on tilaa monenlaisille ihmisille ja ajatuksille.
- Tuomme toiminnassamme esille jäsentemme moniäänisyyden. Järjestössämme voi osallistua ja vaikuttaa monin eri tavoin.

Sisällys

VUOSIKERTOMUS 2021	1
KELIAKIALIITON TOIMINTA-AJATUS.....	1
ARVOPERUSTA.....	1
KATSAUS VUOTEEN 2021	4
KELIAKIALIITON AVAINLUVUT 2021	5
1. VIESTINTÄ	6
Toiminnan tavoitteet.....	6
Mitä teimme?	6
Lehti	6
Esitteet ja kirjat.....	6
Uutiskirje jäsenille	6
Verkkosivut	6
Sosiaalinen media.....	7
Keliakiaviikko	7
Tunnettuuden lisääminen / Jäsenyys	7
2. EDUNVALVONTA.....	8
Toiminnan tavoitteet.....	8
Mitä teimme?	8
Sosiaaliturva	8
Terveystieteiden huolto	8
Yhteistyö keliakiatutkijoiden kanssa.....	9
Gluteenittomat tuotteet ja kauppa	9
Kansainvälinen toiminta	9
Gluteenittomat palvelut	9
Palkitsemiset.....	10
3. KELIAKIAYHDISTYSTEN JA VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKEMINEN	11
Toiminnan tavoitteet.....	11
Mitä teimme?	11
Neuvonta, ohjaus ja tuki.....	11
Koulutus.....	11
Vapaaehtoistyön kehittäminen	12
4. PALVELUT JÄSENILLE.....	13
Toiminnan tavoitteet.....	13
Mitä teimme?	13
Neuvonta ja vinkit.....	13
Tapahtumat	13

5. TALOUS JA HALLINTO	15
Toiminnan tavoitteet.....	15
Mitä teimme?	15
LIITTEET.....	16
LIITE 1 TULOSLASKELMA JA TASE	
LIITE 2 TILINTARKASTUSKERTOMUS	
LIITE 3 KELIAKIALIITON HALLITUS VUONNA 2021	
LIITE 4 KELIAKIALIITON LIITTOHALLITUKSEN ALAISET TOIMIKUNNAT JA TYÖRYHMÄT VUONNA 2021	
LIITE 5 LIITON HENKILÖSTÖ	
LIITE 6 MYÖNNETYT ANSIOMERKIT VUONNA 2021	
LIITE 7 YHTEENVETO KELIAKIAYHDISTYSTEN TOIMINNASTA VUONNA 2021	
LIITE 8 KELIAKIAYHDISTYSTEN JÄSENMÄÄRÄT	

Vuoden 2020 vertailuluvut löytyvät sulkeista.

KATSAUS VUOTEEN 2021

Vuonna 2016 alkaneen strategiakauden tavoitteena oli edistää jäsenten hyvää gluteenitonta elämää, osallistaa heitä toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen sekä lisätä vuorovaikutusta.

Vuoden 2021 toimintaa leimasi edelleen koronapandemia. Osa suunnitelluista tapahtumista jouduttiin perumaan tai siirtämään. Toimintaa toteutettiin verkossa, jotta pystyimme tarjoamaan tukea gluteenittomaan arkeen tilanteissa, joissa kasvokkain kohtaaminen ei ollut mahdollista.

Koronapandemia aiheutti taloudellisia haasteita useille suomalaisille. Jatkoimme vuonna 2020 aloitettua ruoka-apun jakamista gluteenitonta ruoka-apua tarvitseville. Kerätyillä varoilla tarjottiin gluteenitonta ruoka-apua useilla paikkakunnilla eri puolilla Suomea yhteistyössä ruoka-aputoimijoiden kanssa.

Vuonna 2021 kehitimme jäsenille suunnattuja palveluitamme. Vaikuttamistoiminnan puolella panostimme erityisesti ravitsemisalalan ammattilaisten koulutusten kehittämiseen keliakiakorvauksen eteen tehtyä työtä unohtamatta. Keliakiayhdistysten ja vapaaehtoistemme koulutuksessa pääpaino oli digiosaamisen kehittämisessä. Peräti 18 koulutustapahtumaa liittyi digitaaliseen viestintään.

Vuosittain järjestettävän valtakunnallisen keliakiaviikon teemana oli ”Kokataan yhdessä gluteenitonta”. Teeman tavoitteena oli rohkaista kokkaamaan ja leipomaan gluteenitonta. Keliakiaviikon aikana julkaisimme seitsemän uutta ruuanlaitto- ja leivontavideota.

Vuoden aikana saatiin loppuun strategiakauden 2022–2025 suunnittelutyö. Strategian valmistelu oli osallistavaa ja osallistumisen mahdollisuuksia tarjottiin koko jäsenistölle. Jäsenten ajatukset Keliakialiiton ja keliakiayhdistysten palveluista ja tekemästä työstä ovat toimintamme lähtökohta. Palaute toiminnastamme on edelleen positiivista. On hienoa, että järjestömme jäsenyys auttaa gluteenittoman arjen toteuttamisessa, ja tekemäämme työtä keliakikoiden sekä muusta syystä gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien eteen arvostetaan myös jäsenistön keskuudessa.

Tavoitteenamme on jatkossakin olla tunnettu, vetovoimainen ja vaikutusvaltainen järjestö, johon halutaan liittyä ja kuulua, koska jäsenyys tukee gluteenittoman arjen noudattamista ja keliakian kanssa elämistä.

Lämmin kiitos kaikille vuoden aikana järjestömme toimintaan tavalla tai toisella osallistuneille.

Niina Puronurmi
toiminnanjohtaja

K liakialiiton avainluvut 2021

30
yhdistystä

20 702 ä
jäsentä

ä

405
vapaaehtoista

888 190 k yntiä *keliakialiitto.fi*-v rkkosivuilla,

329 050 yksilöllistä kävijää

8 960 tykkääjää Facebookissa

4 300 seuraajaa Instagramissa

1 920 seuraajaa Twitterissä

Julkaisut
nähty
560 000
kerta

7 ruoanlaitto- ja leivontavideoita

47 Facebook-julkaisua

29 julkaisua ja

106 tarinaa Instagramissa

49 tapahtumaa

5 Gluteeniton elämä -lehteä ä

10 uutiskirjettä

14 sopeutumista tukevaa kurssia

82 uutta reseptiä

32 listausta gluteenittomista tuotteista ä

ä **14** neuvontawebinaaria ja vertaiskeskustelua

8 yhdistystapahtumaa

T pahtumat
avoittivat
5 300
henkilöä.

Julkaisut
tavoittivat lähes

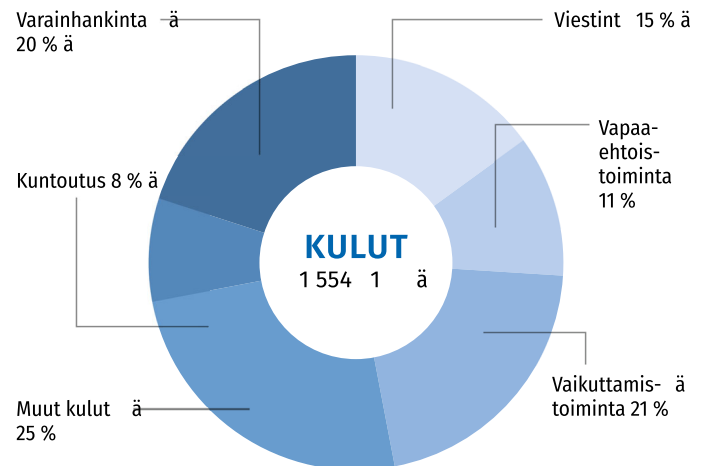
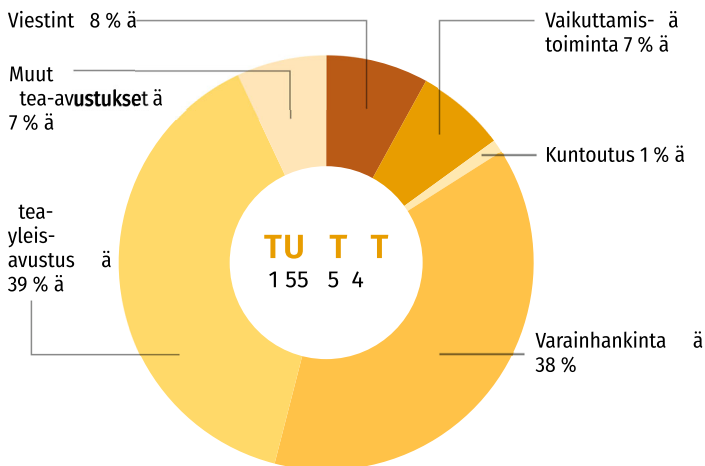
90 000
ihmistä.

400 uuteen ttoman tuotteen merk n tuotet **50** t et

luteen ttoman alvelun merk n yr tystä, uutta yr tystä

1. VIESTINTÄ

Toiminnan tavoitteet

Viestinnän tavoitteena on tarjota luotettavaa ja asiantuntevaa käytännönläheistä tietoa keliakiasta ja gluteenittoman ruokavalion toteuttamisesta. Pyrimme lisäämään keliakian ja gluteenittomuuden tunnettuutta yhteiskunnassa suuren yleisön keskuudessa. Tavoitteena oli vuonna 2021 myös jäsenmäärän kasvattaminen.

Mitä teimme?

Lehti

- Julkaisimme Gluteeniton elämä -lehdessä tietoa mm. gluteenittomasta ruokavaliosta, gluteenittomista tuotteista ja sosiaaliturvasta. Julkaisimme myös reseptejä, tutkimustietoa sairaudesta ja sen hoidosta, henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin liittyviä artikkeleita sekä henkilötarinoita.
  - Lehti ilmestyi 5 (5) kertaa.
  - Painos 19 000–22 000 (22 000–24 000)
  - Osoitteellinen jakelu 19 790 (20 070)
  - Sivumäärä 244 (236)
  - Lukijakyselyssä lehden arvosanaksi annettiin 8,9/10 (8,9). Vastanneista 98 % kokee, että lehti auttaa gluteenittoman elämän toteuttamisessa.
  - Perustimme vapaaehtoisista lehden lukijoista koostuvan lukijaraadin syksyllä 2021. Lukijaraati on kokoontunut lehden ilmestymisen jälkeen antamaan lehdestä palautetta.
  - Kehitimme lehteä lukijaraadin, lukijakyselyn ja vapaamuotoisen palautteen sekä juttuvinkkien perusteella.

Esitteet ja kirjat

- Päivitimme 6 (4) esitettä.
- Uutena tehtiin esite terveydenhuollon ammattilaisille.

Uutiskirje jäsenille

- Jäsenille lähetettiin säännöllisesti sähköinen uutiskirje ajankohtaisista asioista. Uutiskirjeessä kerrotaan muun muassa Gluteeniton elämä -lehden aiheista, ajankohtaisista keliakiaan ja liiton toimintaan liittyvistä uutisista, jaetaan gluteenittomia reseptejä ja kerrotaan liiton järjestämistä tapahtumista, kursseista ja webinaareista.
  - Uutiskirjeitä lähetettiin 10 (10) kertaa.
  - Saajia 11 400 (10 900).
  - Avausprosentti keskimäärin 35 (40).

Verkkosivut

- Verkkosivujen ja somekanavien tarkoituksena on tavoittaa jäsenten lisäksi myös muita kohderyhmää.
- Keliakialiitto.fi-verkkosivut tarjosivat ajantasaista tietoa mm. keliakiasta, gluteenittomasta ruokavaliosta ja tuotteista. Sivuston tavoitteena on tukea gluteenitonta arkea.
  - Verkkosivuston käyntimäärä oli 888 193 (745 829).
  - Yksilöllisiä kävijöitä oli 329 048 (290 670).
  - Julkaisimme 39 verkkouutista (33).
- Gluteenitonsuunta.fi-verkkosivusto tarjosi tukea henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.
  - Verkkosivustolla oli 28 895 (29 400) käyntiä.

Sosiaalinen media

- Sosiaalisen median aktiivisina ja vuorovaikutteisina kanavina olivat Facebook, Instagram ja Twitter.
  - Facebook-tykkääjiä 8 959 (8 494). Facebook-julkaisut tavoittivat vuoden aikana yhteensä 116 273 henkilöä (94 598).
  - Twitterin seuraajamäärä 1 924 (1 919). Twiittauksia julkaistiin vuoden aikana 35 (52).
  - Instagramin seuraajamäärä 4 303 (3 753). Instagramissa julkaistuja kuvia 151 (119), yhteensä tilillä 896 (745) kuvaa.
  - Uusia YouTube-videoita julkaistiin 10 (3).
  - 24 (23) keliakiayhdistyksellä oli käytössään Facebook-sivu tai -ryhmä. Instagram oli 10 (8) yhdistyksellä ja Twitter 1 (2) yhdistyksellä.

Keliakiaviikko

- Keliakiaviikon (vko 36) Kokataan yhdessä gluteenitonta -teeman tavoitteena oli rohkaista kokkaamaan ja leipomaan gluteenitonta. Julkaisimme seitsemän uutta ruuanlaitto- ja leivontavideota.
  - Toteutimme viestintäkampanjan yhteistyössä keliakiayhdistysten kanssa.
  - Kampanjaa varten valmistelimme toimintamallin yhdistyksille.
  - Yhdistyksillä oli yhteensä 49 tapahtumaa eri puolilla Suomea. Arvioitu kävijämäärä tapahtumissa oli yhteensä 1 000 henkilöä. Yhdistysten tyytyväisyys kampanjaviikkoon oli 7,7/10. Arvosanaan vaikutti erityisesti koronatilanne ja sen vuoksi rajoitetut mahdollisuudet järjestää toimintaa.
- YouTubessa julkaistiin viikon aikana yhteensä 7 ruuanlaitto- ja leivontavideota. Videoita on katsottu YouTubessa yhteensä 8 164 kertaa. Facebookissa julkaistiin viikon aikana yhteensä 47 päivitystä, joista kolme saavutti yli 16 000 katselua. Instagramissa julkaistiin 29 julkaisua ja 106 tarinaa, jotka tavoittivat viikon aikana yhteensä 6 095 tiliä.
- Keliakiaviikon mediaosumia, kuten lehti uutisia, radiohaastatteluja sekä blogipostauksia oli 15 (17).

Tunnettuuden lisääminen / Jäsenyys

- Lähetimme vuoden aikana medialle 17 (20) tiedotetta. Medialle lähetettävien tiedotteiden avulla teimme keliakiaa, gluteenitonta ruokavaliota ja Keliakialiittoa tunnetuksi yhteiskunnassa.
- Mediassa oli esillä etenkin keliakiaa sairastava uimari Matti Mattsson.
- Jatkoimme vuonna 2020 käynnistettyä Jäsenyyden vahvistaminen -hanketta. Hankkeen loppuraportti valmistui lokakuussa 2021. Hankkeessa selvitettiin jäsenkehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä; ideoitii ja testattiin erilaisia jäsenhankinnan keinoja sekä laadittiin jäsenhankinnan ja -pidon alustavat suunnitelmat.

2. EDUNVALVONTA

Toiminnan tavoitteet

Sosiaaliturvavaikuttamisen päätavoitteemme on, että keliakiaa sairastavat saisivat korvausta yhteiskunnalta sairautensa hoitoon. Terveysturvassa tavoite on, että keliakiaosaaminen terveyspalveluissa vahvistuu ja alidiagnostiikka vähenee. Vaikutamme myös gluteenittomien tuotteiden ja palveluiden turvallisuuteen, saatavuuteen, valikoimaan ja löydettävyyteen, jotta keliakian hoito gluteenittomalla ruokavaliolla olisi mahdollisimman vaivatonta.

Mitä teimme?

Sosiaaliturva

- Teimme toimenpiteitä keliakiakorvauksen saamiseksi keliakikoille.
  - Tiedotimme kansanedustajia keliakiakorvauksen tarpeellisuudesta sähköpostitse.
  - Koronatilanteesta johtuen emme voineet järjestää eduskunnan keliakiaverkoston tapaamisia. Pidimme yhteyttä erityisesti sähköpostitse.
- Lähestyimme sähköpostitse kaikkien kuntien (309) kuntapäätäjiä (927 hlö), jotta keliakian aiheuttamat lisäkustannukset huomioitaisiin täydentävän toimeentulotuen päätöksissä.
- Annoimme lausunnon toimeentulotukilain uudistamistyöryhmän esityksestä. Esitimme, että gluteenittoman ruokavalion kustannukset tulee huomioida kaikissa kunnissa tasavertaisesti. Keliakian hoitoon lääkärin määräämä gluteeniton ruokavaliohoito tulee rinnastaa lääkehoidon aiheuttamiin kustannuksiin.
- Jatkoimme edellisenä vuonna aloitettua gluteeniton ruoka-apu kampanjaa. Jaoimme gluteenitonta ruoka-apukassia yhteistyökumppaniemme kanavien kautta Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa ja Rovaniemellä.
  - Kasseista saatu palaute oli positiivista ja kassi otettiin ilolla vastaan. Jakelupisteiden mukaan gluteenittoman ruoka-avun tarve on selvästi lisääntynyt.
- Osallistuimme SOSTEn potilas- ja kansanterveysjärjestöjen verkoston toimintaan.
- Tuotimme materiaalia vaalivaikuttamista varten.
  - Laadimme keväällä 2021 kuntavaaleihin vaalitavoitteet, joista laadittiin myös vaikuttamisohjeet paikallisyhdistyksille.
  - Laadimme vaalitavoitteet aluevaaleihin 2022 ja ohjeistuksen vaikuttamismahdollisuuksista yhdistyksille.
- Liityimme jäseneksi EAPN (Euroopan köyhyyden vastainen verkosto) verkoston jäseneksi.

Terveysturva

- Välitimme ajankohtaista tietoa keliakiasta ja gluteenittomasta ruokavalioidosta terveysturvaan ja annoimme neuvontaa.
  - Uutiskirjeitä ravitsemusterapeuteille 4 (4), saajia 412 (431). Uutena avauksena uutiskirje lähetettiin myös muille terveysturvan ammattilaisille.
  - Ravitsemusterapeuttien ohjausmateriaalipankissa oli 2 536 (1 200) käyntiä. Lukuoikeus sähköiseen lehteen sekä pääsy neuvontamateriaalipankkiin oli 476 (431) ravitsemusterapeutilla, -asiantuntijalla tai ravitsemustieteen opiskelijalla.
  - Verkkosivujen terveysturvan ammattilaisosiossa oli 36 259 (22 995) käyntiä. Kehitimme verkkosivujen sisältöä.
  - Teimme 7 infovideota keliakiasta.
  - Toteutimme terveysturvan ammattilaisille suunnatun esitteen ”Keliakia on alidiagnosoitu sairaus”, jota jaettiin muun muassa 18 sairaalan OLKA-tukipisteiden kautta lääkäreille ja osastonhoitajille. Sähköisen esitteen katselukertoja oli vuoden aikana 756.

- Postitimme Gluteeniton elämä -lehteä ravitsemusterapeuteille ja keliakiayhteyshenkilöille 224 (221).
- Koulutimme terveydenhuollon ammattilaisia.
  - Avoimeen terveydenhuollon ammattilaisille suunnattuun webinaariin ilmoittautui 82 henkilöä. Palaute webinaarista oli 4,4/5.
  - Järjestimme webinaarin ravitsemusterapeuteille, ilmoittautuneita 189. Hyödyllisyyden ka. oli 9/10.

Yhteistyö keliakiatutkijoiden kanssa

- Teimme yhteistyötä tiedeyhteisön kanssa.
  - Keliakialiiton tieteellinen asiantuntijaneuvosto käsitteli muun muassa kokemuksia keliakian diagnostiikkamuutoksesta, kauran käyttöä ihokeliakikoilla ja perinnöllisten tekijöiden vaikutusta keliakian ilmiasuun.
- Hallinnoimme tutkimusrahoja keliakiatutkimuksen tukemiseksi.
  - Myönsimme 15 000 euroa apurahoja 7 tutkijalle.
- Vuoden keliakiatutkijaksi valittiin LT Juha Taavela.

Gluteenittomat tuotteet ja kauppa

- Yhteistyömme gluteenittomien tuotteiden valmistajien, valmistuttajien, pakkaajien, maahantuojien sekä muiden elintarvikealan yritysten kanssa oli aktiivista.
  - 23 (16) yhteistyötapaamista
  - 12 (15) yhteistyösopimusta.
  - Yritysten kanssa keskusteltiin muun muassa jäsentemme tuotetoiveista, pakkausmerkintöjen tärkeydestä ja tuoteturvallisuudesta. Lisäksi keskusteltiin tuotteiden sijoittelusta, saatavuudesta ja merkinnöistä kaupassa.
- Hallinnoimme ja markkinoimme Gluteenittoman tuotteen merkin käyttöoikeuksia. Gluteenittoman tuotteen merkki kertoo tuotteen turvallisuudesta.
  - Merkin käyttöoikeus 23 (27) yrityksen 400 (451) tuotteella.
  - Käyttöoikeuksia myönnettiin 50 (103) uudelle tuotteelle ja merkkijärjestelmästä poistui 97 (92) tuotetta.
  - Merkkijärjestelmästä poistui neljä (1) yritystä. Uusia yrityksiä ei tullut merkkijärjestelmän piiriin.
  - Gluteenittoman tuotteen merkin turvallisuutta ja käyttöä koskevaan kyselyyn vastasi 120 ihmistä. Vastanneista 96 prosenttia piti Gluteenittoman tuotteen merkkiä tärkeänä, sillä se helpottaa ja nopeuttaa gluteenittomien tuotteiden löytämistä kaupasta.
- Teimme yhteistyötä kauppaketjujen kanssa tuotevalikoiman, saatavuuden ja sijoittelun parantamiseksi.

Kansainvälinen toiminta

- Toimimme kansainvälisissä verkostoissa Euroopan keliakialiittojen yhteistyöyhdistyksen AOECS:n kautta. Kansainvälinen yhteistyö tuottaa yhtenäisiä käytäntöjä ja tuotteiden turvallisuutta Euroopan sisällä sekä helpottaa turvallista gluteenitonta matkustamista.
  - AOECS:n yleiskokouksessa oli 2 (2) liiton edustajaa. Lisäksi pidettiin ylimääräinen kokous.

Gluteenittomat palvelut

- Välitimme ajankohtaista tietoa ravitsemisalalan ammattilaisille ja annoimme neuvontaa.
  - Verkkosivujemme ravitsemisalalle suunnatuilla sivuilla oli yhteensä 23 996 (11 553) käyntiä.
  - Lähetimme uutiskirjeitä ravitsemisalalan ammattilaisille 6 (5), saajia 888 (761) ja kirjoitimme yhden (1) artikkelin ammattilaislehtiin.
  - Ravitsemisalalan ammattilaisille annettiin neuvontaa 56 kertaa puhelimitse tai sähköpostilla.
- Koulutimme ravitsemisalalan ammattilaisia.

- Järjestimme 8 (3) webinaaria, joissa oli 2 545 (740) ilmoittautunutta. Arvosana oli 8,9/10.
  - Tilauuskoulutuksia oli näiden lisäksi 2 (4), joissa oli yhteensä 61 (103) osallistujaa.
- Hallinnoimme ja markkinoimme Gluteenittoman palvelun merkin käyttöoikeuksia. Gluteenittoman palvelun merkki kertoo yrityksen gluteenittomasta osaamisesta.
  - Käyttöoikeuksia myönnettiin 5 (6) uudelle yritykselle. Merkkijärjestelmän piiristä poistui 2 (1).
  - Vuoden lopussa käyttöoikeuksia oli 18 (15) yrityksellä.

Palkitsemiset

- Myönsimme Vuoden gluteeniton tuote ja yritys -tunnustukset.
  - Vuoden 2020 gluteenittomaksi tuotteeksi valittiin Helsingin Myllyn Mylläri Kasvis Kaura Ateria-aines. Kunniaininnan sai Pirkka gluteeniton rahkamunkki.
  - Vuoden 2020 gluteeniton yritys -tunnustuksen sai Pirjon Pakari Kauhajoki Oy. Kunniaininnan sai Kahvila Nikolai Joensuu.

3. KELIAKIAYHDISTYSTEN JA VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKEMINEN

Toiminnan tavoitteet

Toiminnan tavoitteena on aktiivisesti toimivat yhdistykset, jotta keliakiayhdistysten jäsenillä on mahdollisuus saada tukea ja tietoa paikallisesti. Vahvistamme vapaaehtoisten osaamista järjestämällä koulutusta. Vapaaehtoistoiminnan uudistumisen tavoitteena on palvella jäsenten erilaisia tarpeita ja houkutella uusia vapaaehtoisia mukaan toimintaan.

Mitä teimme?

Järjestössämme toimii 405 vapaaehtoista, jotka toimivat yhdistysten tai liiton 625 vapaaehtoistehtävässä.

Neuvonta, ohjaus ja tuki

- Tarjosimme neuvontaa ja ohjausta keliakiayhdistysten aktiiveille.
- Neuvontakontakteja puhelimitse ja sähköpostilla oli 417 (572).
- Facebookin Juttutupa-keskusteluryhmässä oli 119 (113) jäsentä.
- Tietolaari-materiaalipankissa oli käyntejä 4 611 (3 261).
- Keskeisin tiedostuskanava keliakiayhdistysten ja Keliakialiiton välillä oli yhdistystiedote.
  - Lähetimme uutiskirjeen 11 (12) kertaa keliakiayhdistysten hallitusten jäsenille ja varajäsenille (saajia 261 (265)).
  - Yhdistyskyselyssä yhdistystiedotteen koettu hyödyllisyys oli 9/10.
- Järjestimme 11 (8) neuvontawebinaaria, joissa osallistujia yhteensä 163 (77). Webinaareista tehtiin tallenteet, joita on katsottu 123 (195) kertaa. Webinaarien koettu hyödyllisyys oli 9/10.
- Vapaaehtoisia osallistettiin toiminnan suunnitteluun järjestämällä kolme kehittämispalaveria, jotka liittyivät seuraavan vuoden jäsenhankintakampanjointiin ja yhdistysten rooliin keliakiaviikon sekä strategian painopistevuoden toteuttamisessa. Osallistujia yhteensä 13.
- Toteutimme alkuvuodesta puhelinsoittokierroksen kaikkien yhdistysten puheenjohtajille. Alkusyksystä tehtiin vielä toinen soittokierros, jolla selvitettiin yhdistysten kuulumisia ja tarpeita sekä tarjottiin yhdistyksen tarpeen mukaista tukea.
- Tarjosimme yhdistyksille mahdollisuuden maksuttomaan Teams-lisenssiin, jota yhdistykset voivat käyttää sekä jäsenille ja muille suunnatun ohjelman toteuttamiseen että hallituksen keskinäiseen yhteydenpitoon. Lisenssin otti vuoden aikana käyttöön 12 (9) yhdistystä. Lisenssi oli käytössä yhteensä 22 yhdistyksellä.
- Keliakiayhdistysten toimintaa tuettiin taloudellisesti jakamalla yhdistyksille sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön myöntämää jäsenjärjestöavustusta.
  - Avustusta jaettiin yhteensä 24 431 (12 888) euroa.
  - Avustusta käytti 14 (10) yhdistystä 24 (15) tapahtuman järjestämiseen.
  - Tapahtumista raportoitui yhteensä 939 (560) osallistujaa. Osallistujista 112 (12 %) oli alle 19-vuotiaita.
- Yhdistysten toiminnan tukemiseksi tuotettiin materiaalia, toimintamalleja ja työkaluja. Uusina avauksina olivat esimerkiksi juhluvuoden logot 30 vuotta täyttävälle yhdistyksille, sähköinen palautekysely jäsenjärjestöavustuksella toteutettaviin tapahtumiin, toimintavinkkejä yhteistyöksi OLKA-toiminnan kanssa, tietoa ja vinkkejä hyvinvointialueilla vaikuttamiseen sekä toimintamalli yhdistyksen kannattajajäsenyydestä yhteisöille.

Koulutus

- Koulutuksessa pääpaino oli digiosaamisen kehittämisessä. Vapaaehtoisille järjestettiin yhteensä 22 koulutustapahtumaa, joista 18 liittyi digitaaliseen viestintään. Koulutuksista 12 järjestettiin kasvokkain. Osallistumiskertoja yhteensä 206, koettu hyöty 8,5/10.

- Järjestimme 12 yhdistyksen tarpeisiin räätälöityä digitukikoulutusta, pääkohderyhmänä yhdistysten hallitusten jäsenet. Osallistujia 82, koettu hyödyllisyys 8,6/10.
- Kaksi Teamsin peruskäyttö -verkkokoulutusta yhteistyössä Siviksen kanssa. Osallistujia 30, koettu hyödyllisyys 8,1/10.
- Järjestimme neljä verkkosivutyöpajaa, osallistujia 25.
- Koulutusmalleihin perustuvia 6–7 viikon mittaisia verkkokoulutuksia järjestettiin kolme; Askeleet vapaaehtoisuuteen, Tapahtumajärjestämisen ABC sekä Vapaaehtoisjohtaja, joka on Siviksen rakentama verkkokoulutus, ja sitä kehitettiin ja pilotoitiin yhteistyössä Diabetesliiton kanssa. Osallistujia 21, koettu hyödyllisyys 8,7/10. Tarjosimme mahdollisuutta itseopiskeluun Digityökalut keliakiayhteisössä -verkkokurssilla, osallistujia 2.
- Koulutustapahtuma G-fest siirrettiin koronapandemian vuoksi kasvokkaisesta tapahtumasta verkkotapahtumaksi. Osallistujia 48, hyödyllisyys 8,4/10.
- Järjestökumppaneiden vapaaehtoisille tarjottiin mahdollisuutta osallistua kolmeen Keliakialiiton järjestämään vapaaehtoisten webinaariin (Hallinto, tietoturva ja hyvinvointi).
- Koulutuksia markkinoitiin koulutuskirjeillä (7), vastaanottajia keskimäärin 320.

Vapaaehtoistyön kehittäminen

- Uusien vapaaehtoisten rekrytoimiseksi vapaaehtoisuutta on markkinoitu aktiivisesti Keliakialiiton viestintäkanavissa.
- Vapaaehtoisille järjestettiin kaksi työpajaa ja kaksi koulutusta, jonka aikana yhdistys sai työkaluja vapaaehtoisten rekrytointiin. Osallistujia yhteensä 36. Ideoimme ja toteutimme uusien vapaaehtoisten verkkorekrytointia yhdessä.
- Aloitimme uutena Kokemuksia jakamassa -verkkokeskusteluillat jäsenille, joissa vapaaehtoisten rooli on toimia kokemuspuhujana tai vertaiskeskustelun vetäjänä. Verkkokeskusteluilloja järjestettiin viisi ja osallistujia oli 42. Toimintamalli kehitettiin yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa.
- Uutena avauksena olemme mukana Kansalaisareenan Nuorten näköinen vapaaehtoistoiminta -sparrauksessa, jonka avulla kehitämme perheille ja nuorille suunnattua vapaaehtoistoimintaa.

Palkitsemiset

- Vuoden keliakiateko 2021 -tunnustus myönnettiin Keski-Suomen keliakiayhdistyksen luento- ja tapahtumasarjalle ”Keliakia ja liitännäissairaudet”, jonka tavoitteena oli välittää tietoa sekä yhdistyksen jäsenille että muille aiheesta kiinnostuneille. Vuoden keliakiateko -kilpailussa myönnettiin lisäksi kunniamaininta, jonka sai Turun seudun keliakiayhdistyksen toteuttama Keliakikon makumuistoja -hanke.
- Koronatilanteen vuoksi vapaaehtoisia haluttiin muistaa myöntämällä myös ylimääräisenä Vapaaehtoistoiminnan tunnustuspalkinto. Sen sai kangasalainen Elise Välisaari. Välisaari on ollut aktiivisesti mukana Pirkanmaan keliakiayhdistyksen toiminnassa siitä lähtien, kun hän sai keliakiadiagnoosin 30 vuotta sitten.

4. PALVELUT JÄSENIILLE

Toiminnan tavoitteet

Tarjoamme asiantuntevaa neuvontaa keliakiasta ja gluteenittomuudesta. Tavoitteena on, että gluteenittoman elämän toteuttaminen on mahdollisimman helppoa niin kotona kuin kodin ulkopuolella erilaisissa tilanteissa. Tarjoamme mahdollisuuksia vertaistuelle.

Mitä teimme?

Neuvonta ja vinkit

- Jaoimme vinkkejä gluteenittoman arjen toteuttamiseksi monikanavaisesti.
- Annoimme neuvontaa keliakiaan ja gluteenittomaan arkeen liittyvistä asioista puhelimitse, sähköpostilla ja verkossa. Neuvontaa annettiin esimerkiksi ainesosiin, tuotteisiin ja ruokavalion terveelliseen koostamiseen liittyvissä asioissa. Neuvoimme myös sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa.
  - Jäsenille suunnattuja neuvontawebinaareja järjestettiin 9 (10). Webinaareihin ilmoittautui 1 447 (1 190) henkilöä ja osallistujia oli 1 062 (775). Webinaareista tehtiin lisäksi tallenteet, jotka olivat ilmoittautuneiden katsottavissa myöhemmin. Arvosana webinaarien hyödyllisyydestä oli 8,8/10.
  - Asiantuntijalääkärin neuvontapalveluita käytettiin 66 (noin 80) kertaa.
  - Neuvontakontakteja oli 623 (arvioluku 1 400).
  - Uutena avauksena järjestimme viisi Kokemuksia jakamassa -vertaiskeskustelua verkon välityksellä. Osallistujia oli 42 ja arvosana hyödyllisyydestä oli 8,8/10.
- Tuotimme materiaalia gluteenittoman arjen tukemiseksi.
  - Teimme listauksia gluteenittomaan ruokavalioon soveltuvista elintarvikkeista, joista tärkein on vuosittain päivitettävä Gluteenittomia tuotteita -opas. Oppaassa oli tiedot yli 1 300 gluteenittomasta tuotteesta.
  - Verkkosivuilla oli 32 erilaista tuotelistausta, joita luettiin yhteensä 250 443 (147 850) kertaa. Suosituimmat listaukset olivat gluteenittomat makeiset, jäätelöt ja oluet.
  - Gluteeniton reseptiikkaa julkaistiin Gluteeniton elämä -lehdessä, verkkosivuilla ja somekanavissa merkittävästi enemmän kuin aiemmin. Reseptejä julkaistiin yhteensä 82 (65).
  - Tuotimme yhden uuden neuvontavideon, Vähemmän suolaa!
- Uutena kokeiluna järjestimme kaksi Verkkopuntari-verkkovalmennusta. Osallistujia oli 36 ja arvosana hyödyllisyydestä oli 3,9/5.

Tapahtumat

- Keliakiayhdistykset järjestivät alueellisia tapahtumia jäsenilleen erilaisten teemojen ympärillä.
  - Keliakiayhdistykset järjestivät yhteensä 228 (186) tapahtumaa tai muuta toimintoa. Tiedot on saatu 30 (21) yhdistykseltä.
  - Yhdistysten tapahtumissa oli osallistujia yhteensä 4 179 (3 125).
  - Yhdistysten järjestämistä tapahtumista 19 (6) oli lasten- ja nuortentapahtumia, joissa oli yhteensä 529 (86) osallistujaa.
- Perheleiri jouduttiin siirtämään vuoteen 2022 koronapandemian takia.
- Toteutimme kyselyn alle 16-vuotiaille jäsenille ja heidän perheilleen. Vastaajia oli 183. Kyselyn tuloksia käytetään Keliakialiiton perhetoiminnan kehittämiseen.
- Keliakianuoret järjesti valtakunnallisia tapahtumia 16–30-vuotiaille.
  - 1 (2) tapahtumaa, joissa oli 16 (36) osallistujaa. Muut suunnitellut tapahtumat jouduttiin perumaan koronapandemian vuoksi.
- Sopeutumista tukevia kursseja järjestettiin eri kohderyhmille.
  - Kursseja järjestettiin 14 (15).
  - Osallistujia 205 (228) henkilöä. Kurseille pääsi 54 (43) prosenttia hakeneista 380 (534).
  - Kurssipalaute oli 9,5/10 (9/10).

- Verkkokurssi ei toteutunut vähäisen ilmoittautujamäärän takia.
- Markkinoimme MTLH:n järjestämiä tuettuja lomiam keliaakikoille.
  - Tuettuja lomiam järjestettiin 8 (7).
  - Osallistujiam 178 (208). Tuetuille lomille pääsi 37 (33) prosenttia hakijoista, joita oli 484 (639).
  - Tuetuilla lomilla on mahdollisuuksien mukaan mukana Lomaluotsi eli MTLH:n kouluttama vapaaehtoinen. Koulutuksen kävi kaksi uutta henkilöä, jolloin Lomaluotsien määrä nousi neljään.

5. TALOUS JA HALLINTO

Toiminnan tavoitteet

Tavoitteena on varmistaa liiton vakaa talous ja riittävät resurssit toiminnan turvaamiseksi.

Mitä teimme?

- Hoidimme jäsenrekisterin jäsenmaksulaskutuksineen keliakiayhdistysten puolesta.
  - Jäsenyhdistysten määrä 30 (30).
  - Keliakiayhdistyksissä oli vuoden lopussa 20 702 (21 000) jäsentä.
  - Jäsenmaksun maksaneita jäseniä 19 134 (19 346).
  - Uusia jäseniä liittyi 810 (885) ja 1 124 (928) henkilön jäsenyys päättyi.
  - Mobiilijäsenkorttien latausmäärä 7 125 (6 177).
- Hallituksen kokouksia oli 8 (12), asioita 101 (133).
- Koronapandemian aikana noudatimme THL:n suosituksia ja aluehallintovirastojen päätöksiä. Tämä näkyi muun muassa siten, että liiton työntekijät työskentelivät suosituksen mukaisesti etänä.
- Liittokokous pidettiin etäkokouksena toukokuussa. Kokoukseen osallistui 31 kokousedustajaa 19 eri keliakiayhdistyksestä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräisten asioiden lisäksi äänestys- ja vaalijärjestyksen 8 § muuttaminen väliaikaisesti sekä keliakiajärjestön strategian hyväksyminen vuosille 2022–2025.
- Taloushallintoon liittyvät tehtävät.
  - Budjetin toteutumista seurattiin kuukausittain.
  - E-laskutuksen käyttöönottoaneiden määrä 4 111 (3 465).
  - Kirjanpito valmistui suunnitellusti. Vuoden taloudellinen tulos oli ylijäämäinen.
- Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista, osaamisesta ja motivaatiosta.
  - Henkilöstön sairauspoissaolot olivat keskimäärin 10 (7,5) päivää henkilötyövuotta kohti. Sairauspoissaoloprosentti oli 4 (3).
- Huolehdimme lakisäätelisistä ja sääntömääräisistä asioista.
- Pidimme huolta toimitilojen ja työvälineiden hyvästä kunnosta.
- Haimme STEAlta avustuksia, ja myönnetty määrä oli yhteensä 708 500 (720 000) euroa.
- Järjestimme joulumerkkikeräyksen.
- Teimme yritys yhteistyötä.
- Strategiatyö saatettiin loppuun. Uusi strategiakausi alkaa vuonna 2022.

LIITTEET

LIITE 1 TULOSLASKELMA JA TASE

TULOSLASKELMA

	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2020 - 31.12.2020
VAR SINAINEN TOIMINTA		
YLEISTOIMINTA		
TUOTOT	240 987,28	233 665,76
KULUT		
Henkilöstökulut	-804 188,69	-737 944,43
Poistot	-446,14	-594,86
Muut kulut	-325 640,74	-336 382,61
	<u>-1 130 275,57</u>	<u>-1 074 921,90</u>
Yleist toiminta yhteensä	-889 288,29	-841 256,14
MUU VARSINAINEN TOIMINTA		
TUOTOT		
STE A	109 945,74	115 259,03
Muut	12 128,00	15 500,43
	<u>122 073,74</u>	<u>130 759,46</u>
KULUT		
Henkilöstökulut STEA	-46 002,15	-58 134,03
Muut kulut STEA	-77 548,41	-72 625,43
	<u>-123 550,56</u>	<u>-130 759,46</u>
Muu varsinainen toiminta yhteensä	-1 476,82	0,00
TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-890 765,11	-841 256,14
VARAINHANKINTA		
TUOTOT	591 840,55	730 843,40
KULUT		
Muut kulut	-315 901,59	-324 070,75
	<u>-315 901,59</u>	<u>-324 070,75</u>
Varainhankinta yhteensä	275 938,96	406 772,65
TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-614 826,15	-434 483,49
YLEISAVUSTUKSET		
STE A	604 692,00	604 692,00
	<u>604 692,00</u>	<u>604 692,00</u>
TILIKAUDEN TULOS	-10 134,15	170 208,51
RAHASTOSIIRROT		
Siirto omakatteisiin rahastoihin	4 551,89	-7 040,63
Siirto muihin sidottuihin rahastoihin	10 556,87	-89 466,39
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u>4 974,61</u>	<u>73 701,49</u>

TASE

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 338,42	1 784,56
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 338,42	1 784,56
Sijoitukset		
Muut osakkeet	148 473,65	148 473,65
Sijoitukset yhteensä	148 473,65	148 473,65
Omakatteisten rahastojen varat		
Maire Rossin muistorahaston varat	276 002,19	280 554,08
Omakatteisten rahastojen varat yhteensä	276 002,19	280 554,08
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	425 814,26	430 812,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Tavarat	35 823,91	46 265,71
	35 823,91	46 265,71
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	22 228,10	17 541,90
Siirtosaamiset	8 189,87	7 850,07
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	30 417,97	25 391,97
Rahat ja pankkisaamiset	874 066,24	836 981,94
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	940 308,12	908 639,62
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 366 122,38	1 339 451,91
VASTATTAVAA		
31.12.2021		
31.12.2020		
OMA PÄÄOMA		
Omakatteiset rahastot	276 002,19	280 554,08
Muut sidotut rahastot	302 983,67	313 540,54
Edellisten tilikausien ylijäämät	380 434,18	306 732,69
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	4 974,61	73 701,49
	964 394,65	974 528,80
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Saadut ennakot	17 345,00	8 000,00
Ostovelat	14 890,32	11 698,50
Muut velat	16 012,55	18 002,65
Siirtovelat	353 479,86	327 221,96
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	401 727,73	364 923,11
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	401 727,73	364 923,11
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 366 122,38	1 339 451,91

Idman Vi n an Tho n on Oy

Hatanpään valtatie 26, . krs
33100 TAMPERE

P 020 79 0 80

www.grantthornton.fi

TILINTARKASTUSKERTOMUS⁴

Keliakialiitto ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keliakialiitto ry:n (y-tunnus 0772892-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2021. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien ⁴ säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja ⁴ soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen ⁴ perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin. ⁴

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkeavarmuusasointe, ää olennainen virhe ei aina havaitse hyvä tilintarkastuksen mukaisesti otettavaksi tarkastukseen. Virheistä yksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, joiden katot an oleva olennaisia, osin yksin tai yhdessä voi aiheuttaa vaikutuksen taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana. L

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Tampereella, huhtikuun 8. päivänä 2022

Idman Vilén Grant Thornton Oy
tilintarkastusyhteisö

allekirjoitettu sähköisesti

Kalle Kotka
KHTL

SIGNATUR S g

AQj

IR

TU S T g

UND RS RIFT R g

SIGNATUR R g

UND RS RIFT R

This documents contains pages before this page

Tämä asiakirja sisältää sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Kalle-Pekka Ensio Kotka

Idman Vilén Grant Thornton Oy / Tampere, FI02062061, Hatanpään valtatie 26 C 4, 33100, TAMPERE

0883a9e4-7cdc-4a4d-90d5-2b50412ea40c - 2022-04-08 09:46:51 UTC +03:00

BankID / MobileID - d61ea6f1-a606-4fb2-b63a-9e206873a1e7 - FI

Authority to sign - Asemavaltuus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verger

frihedsberøvende

LIITE 3 KELIAKIALIITON HALLITUS VUONNA 2021

PUHEENJOHTAJAT

Sari Tanus (pj)

Annikki Soudunsaari (vpj)

VARSINAISET JÄSENET

Sari Hautamäki

Johanna Niemelä

Jarmo Rakkolainen

Kati Kiljunen

Tarja Karjalainen

Soile Kela

Hannu Litja

Auli Siipola

YLEISVARAJÄSENET

1. Veikko Hillilä

2. Birthe Johansson

1. Marja Penttilä

2. Maarit Tellikka

LIITE 4 KELIAKIALIITON LIITTOHALLITUKSEN ALAISET TOIMIKUNNAT JA TYÖRYHMÄT
VUONNA 2021

TYÖVALIOKUNTA

Sari Tanus	liittohallituksen puheenjohtaja*
Annikki Soudunsaari	liittohallituksen varapuheenjohtaja*
Johanna Niemelä	liittohallituksen jäsen*
Niina Puronurmi	toiminnanjohtaja**
Eija Leppäkynnäs	toimialapäällikkö, talous- ja hallintopäällikkö**
Sanna Arnala	toimialapäällikkö, kehittämis- ja seurantapäällikkö**
Leila Alivuotila	viestintäpäällikkö**

NUORISOTOIMIKUNTA

Marja Jeskanen	Turku, toimikunnan vetäjä
Arto Hanattu	Joensuu
Anniina Koskinen	Parainen
Roosa-Maria Muilu	Helsinki
Jenni Salo	Helsinki
Marjo Aspegren	vapaaehtoistoiminnan asiantuntija**

VUODEN KELIAKIAATEKO -RAATI

Sari Hautamäki	liittohallituksen jäsen*
Eeva Jeronen	suunnittelija, Opintotoiminnan Keskusliitto ry
Eija Kallioniemi	keliakikko
Jarmo Rakkolainen	liittohallituksen jäsen*
Jorma Taipalus	keliakikko
Marjo Aspegren	vapaaehtoistoiminnan asiantuntija**

VUODEN GLUTEENITON TUOTE /YRITYS -KILPAILUN RAATI

Anina Huhtakangas	terveystarkastaja
Anne Rinta-Opas	keliakikko
Auli Siipola	liittohallituksen jäsen*
Milla Törmä	keliakikko
Hanna Viitala	ravitsemusterapeutti
Tarja Heimolehto	markkinoinnin asiantuntija**
Marjo Jokinen	markkinoinnin asiantuntija**

VAALITOIMIKUNTA

Hanna Kunttonen	Porvoo, puheenjohtaja
Lea Mäkelä	Forssa
Maritta Palmroth	Lahti
Milla Törmä	Tampere
Päivi Valkeinen	Varkaus
Niina Puronurmi	toiminnanjohtaja**, sihteeri

TIETEELLINEN ASIANTUNTIJANEUVOSTO

Katri Kaukinen	Professori, gastroenterologi, Tampere, puheenjohtaja
Hanna Ahola	Tohtorikoulutettava, viljateknologia, Helsinki
Hans Björknäs	LL, sisätaudit, Vaasa
Markku Heikkinen	Dosentti, gastroenterologi, Kuopio
Kaisa Hervonen	LT, dermatologi, Tampere
Tuire Ilus	LT, gastroenterologi, Tampere
Marko Kalliomäki	Apulaisprofessori, lasten gastroenterologi, Turku

Tarja Kemppainen	FT, ravitsemustiede, Espoo
Laura Kivelä	LT, lastentaudit, Tampere
Olli-Pekka Koivuova	LT, gastroenterologi, Oulu
Kaija-Leena Kolho	Professori, lasten gastroenterologi, Helsinki
Outi Koskinen	LT, yleislääketiede, Tampere
Kalle Kurppa	Professori, lasten ja nuorten terveyden edistäminen, Tampere
Aki Käräjämäki	LT, sisätaudit, Vaasa
Pilvi Laurikka	LT, sisätaudit, Seinäjoki
Katri Lindfors	Tenure tract professori, molekyylibiologia, Tampere
Marja-Leena Lähdeaho	LT, lastentaudit, Tampere
Laura Merras-Salmio	LT, lasten gastroenterologi, Helsinki
Markku Mäki	Emeritusprofessori, lasten gastroenterologi, Tampere
Christian Nielsen	LL, gastroenterologi, Vaasa
Sampsa Pikkarainen	LT, gastroenterologi, Helsinki
Timo Reunala	Emeritusprofessori, ihotautioppi, Helsinki
Päivi Saavalainen	Dosentti, geenitutkija, Helsinki
Teea Salmi	Professori, ihotautioppi, Tampere
Hannu Salovaara	Emeritusprofessori, viljateknologi, Helsinki
Erkki Savilahti	Professori, lasten gastroenterologi, Helsinki
Ursula Schwab	Professori, ravitsemustiede, Kuopio
Tuula Sontag-Strohm	Dosentti, viljateknologi, Helsinki
Juha Taavela	LT, sisätaudit ja gastro, Jyväskylä
Jarmo Visakorpi	Emeritusprofessori, lasten gastroenterologi, Tampere
Voutilainen Markku	LT, gastroenterologi, TYKS
Sari Tanus	Keliakialiiton liittohallituksen puheenjohtaja, erikoislääkäri
Päivi Valkeinen	Pohjois-Savon keliakiayhdistys, erikoislääkäri
Niina Puronurmi	toiminnanjohtaja**
Sanna Arnala	kehittämisen- ja seurantapäällikkö**

TUTKIMUSRAHASTOJEN APURAHATYÖRYHMÄ

Kalle Kurppa	professori, Tampere, puheenjohtaja
Markku Heikkinen	dosentti, KYS
Marko Kalliomäki	Apul. professori, Turku
Sampsa Pikkarainen	LT, gastroenterologi, Helsinki
Tarja Kemppainen	FT, ravitsemusterapeutti, Espoo
Sanna Arnala	kehittämisen- ja seurantapäällikkö**, sihteeri

TIETEELLINEN TOIMITUSNEUVOSTO

Kalle Kurppa	professori, lasten gastroenterologi
Pilvi Laurikka	LT, sisätaudit
Katri Lindfors	Tenure track-professori, molekyylibiologia
Laura Kivelä	LT, lastentaudit
Niina Puronurmi	toiminnanjohtaja**
Leila Alivuotila	viestintäpäällikkö**
Sanna Arnala	kehittämisen- ja seurantapäällikkö**

RAVITSEMUSJAOSTO

Jaana Heikkilä	ravitsemusterapeutti, TYKS
Tarja Kemppainen	ravitsemusterapeutti, Espoon kaupunki
Leena Koski	ravitsemusterapeutti, TAYS
Heli Pyrhönen	ravitsemusterapeutti, Mikkelin keskussairaala
Soile Ruottinen	ravitsemusterapeutti, Salon terveyskeskus
Ursula Schwab	ravitsemusterapeutti, KYS, professori, ravitsemustiede, UEF

Sanna Arnala	ravitsemusterapeutti**
Eliisa Girsén	ravitsemusterapeutti**
Tarja Heimolehto	tuoteasiantuntija, markkinoinnin asiantuntija**
Marjo Jokinen	tuoteasiantuntija, markkinoinnin asiantuntija**

EDUSKUNNAN KELIAKIAVERKOSTO

Anneli Kiljunen	verkoston puheenjohtaja, SDP
Sari Essayah	KD
Päivi Räsänen	KD
Pekka Aittakumpu	Kesk.
Paula Risikko	Kok.
Sinuhe Wallinheimo	Kok.
Leena Meri	PS
Minna Reijonen	PS
Veronica Rehn-Kivi	RKP
Seppo Eskelinen	SDP
Raimo Piirainen	SDP
Katja Hänninen	Vas.
Hanna Sarkkinen	Vas.
Noora Koponen	Vihreät
Sofia Virta	Vihreät
Sari Tanus	liittohallituksen puheenjohtaja*
Niina Puronurmi	toiminnanjohtaja**
Leila Alivuotila	viestintäpäällikkö**
Minna Halve	sosiaaliturvan ja terveydenhuollon asiantuntija**

*Keliakialiiton liittohallituksen jäsen tai puheenjohtaja

**Keliakialiiton toimihenkilö

LIITE 5 LIITON HENKILÖSTÖ

Liiton palveluksessa ovat vuoden 2021 aikana olleet seuraavat toimihenkilöt:
Toistaiseksi voimassa oleva työsuhde (T) tai määräaikainen työsuhde (M)

Ahola Kristiina	taloussihteeri	(T)
Alivuotila Leila	viestintäpäällikkö	(T)
Arnala Sanna	kehittämisen- ja seurantapäällikkö	(T)
Aspegren Marjo	vapaaehtoistoiminnan asiantuntija	(T)
Girsén Eliisa	vapaaehtoistoiminnan asiantuntija, ravitsemusasiantuntija, toimivapaan sijaisuus	(M)
Halve Minna	sosiaaliturvan ja terveydenhuollon asiantuntija	(T)
Heimolehto Tarja	markkinoinnin asiantuntija	(T)
Heikkilä Paula	tutkija	(M)
Heliövuori Tuija	jäsensihteeri	(T)
Jokinen Marjo	markkinoinnin asiantuntija	(T)
Järvelä Kaisa	viestinnän asiantuntija, perhevapaalla 31.8. saakka	(T)
Knuutinen Marjut	kurssisihteeri (1.6.–24.6., 1.9.–30.9. ja 1.11.–17.12.)	(M)
Laatikainen Tanja	vapaaehtoistoiminnan asiantuntija (1.4. alkaen)	(T)
Lehikoinen Henna	ravitsemusasiantuntija, toimivapaalla	(T)
Leppäkynnäs Eija	talous- ja hallintopäällikkö	(T)
Lindberg Eija	HoReCa-asiantuntija	(T)
Ollanketo Minnaleena	vapaaehtoistoiminnan asiantuntija	(T)
Parviainen Hanna	viestinnän asiantuntija, perhevapaan sijaisuus 30.9.21 saakka	(M)
Puntila Nanna	kuntoutuksen asiantuntija	(T)
Puronurmi Niina	toiminnanjohtaja (25.1.2021 alkaen)	(T)
Ruokonen Päivi	toimistos sihteeri	(T)

yht. 21 henkilöä

LIITE 6 MYÖNNETYT ANSIOMERKIT VUONNA 2021

KULTAINEN ANSIOMERKKI

Heinänen Aira, Laukaa
Laakso Antti, Raisio
Numminen Jukka, Riihimäki
Tellikka Maarit, Saarijärvi
Warro Rauni, Riihimäki

HOPEINEN ANSIOMERKKI

Ihalainen Eila, Helsinki
Leinikka Anja, Hämeenlinna
Lintunen Sirkku, Sastamala
Mäki-Uuro Aulikki, Hämeenlinna
Mällinen Ritva, Lappeenranta
Tervahartiala Leena, Lieto

PRONSSINEN ANSIOMERKKI

Ala-Mononen Sirkka-Liisa, Jyväskylä
Huotari Hilikka, Turku
Jeskanen Marja, Turku
Kankaanperä Seija, Laukaa
Kara Heli, Keuruu
Kunnela Heli, Viitasaari
Laakso Lauri, Naantali
Lundén Tuula, Raisio
Rakkolainen Jarmo, Mynämäki
Rossi Eila, Jyväskylä
Salokivi Tarja, Saarijärvi
Taimisto ritva, Jämsä
Viherranta Teresa, Saarijärvi

LIITE 7 YHTEENVETO KELIAKIAYHDISTYSTEN TOIMINNASTA VUONNA 2021

TIEDOT 30 YHDISTYKSELTÄ (SULUISSA EDELLISEN VUODEN LUVUT 21 YHDISTYKSELTÄ)

YHDISTYSTEN JÄRJESTÄMÄT TAPAHTUMAT

	<u>Tapahtumien lkm</u>	<u>Osallistujat</u>
Jäsentapahtumat	158 (126)	2 867 (2 037)
Lasten- ja nuortentoiminta	19 (6)	529 (86)
Koulutukset, kurssit	28 (9)	244 (61)
Yleisötapahtumat	16 (27)	405 (736)
Muut tapahtumat	7 (18)	134 (205)
Yhteensä	228 (186)	4 179 (3 125)

MUU TOIMINTA

Vertaistukihenkilötoiminta		
- neuvontakerrat/-tapahtumat, esim. kauppakierrokset	4 (10)	679 (518)
Yhdistysten vaikuttamis- ja valistuskontaktit	19 (14)	409 (262)

VAPAAEHTOISET

Yhdistyksissä aktiivisesti toimivien vapaaehtoisten lukumäärä 246** (199***)

Toiminnan järjestämiseen lisäksi tarvittaessa osallistuvien vapaaehtoisten lukumäärä 115** (68***)

**30 yhdistyksen tiedot, ***20 yhdistyksen tiedot

LIITE 8 KELIAKIAYHDISTYSTEN JÄSENMÄÄRÄT

Jäsenyhdistys	Jäsenmäärä	
	31.12.2021	31.12.2020
Etelä-Karjalan keliakiayhdistys ry	467	468
Etelä-Kymen keliakiayhdistys ry	286	319
Hämeen keliakiayhdistys ry	719	726
Härmän seudun keliakiayhdistys ry	238	248
Itä-Lapin keliakiayhdistys ry	112	114
Itä-Savon keliakiayhdistys ry	237	235
Kainuun keliakiayhdistys ry	311	319
Keski-Suomen keliakiayhdistys ry	925	909
Koillismaan keliakiayhdistys ry	136	138
Kokkolanseudun keliakiayhdistys ry	364	399
Kouvolan seudun keliakiayhdistys ry	351	366
Länsi-Pohjan keliakia ry	268	274
Mikkelin seudun keliakiayhdistys ry	365	367
Oulun seudun keliakiayhdistys ry	1 223	1 219
Pieksämäen keliakiayhdistys ry	96	102
Pirkanmaan keliakiayhdistys ry	2 527	2 562
Pohjois-Karjalan keliakiayhdistys ry	690	745
Pohjois-Savon keliakiayhdistys ry	992	1 009
Porin seudun keliakiayhdistys ry	725	734
Päijät-Hämeen keliakiayhdistys ry	699	713
Raahen tienoon keliakiayhdistys ry	218	244
Rauman seudun keliakiayhdistys ry	388	401
Rovaniemen keliakiayhdistys ry	301	304
Salon seudun keliakiayhdistys ry	258	259
Sastamalan seudun keliakiayhdistys ry	247	255
Seinäjoen seudun keliakiayhdistys ry	766	779
Turun seudun keliakiayhdistys ry	1 567	1 549
Uudenmaan keliakiayhdistys ry	4 436	4 453
Vaasan seudun keliakiayhdistys ry	376	373
Ylivieskan keliakiayhdistys ry	414	417
<hr/> Yhteensä	<hr/> 20 702	<hr/> 21 000